

แนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหตาบอดจากต้อกระจก

PROJECT MANAGER & KEYMAN	SERVICE FLOW OF BLINDING CATARACT ELIMINATION	INFORMATION FLOW	TRAINING & SUPPORT	MANAGEMENT MONITORING & EVALUATION
<p><i>Project manager ระดับอำเภอ (สสอ. รพช.)</i></p> <p>- อสม.</p>		<p>- บันทึก vision2020 โดย รพ.สต.</p>	<p>- อบรม อสม. - คู่มือคัดกรองสำหรับ อสม. - Training video (YouTube) - แผ่นอักษรตัวอี (E)</p>	<p>- จำนวน อสม. ที่รับการอบรม - อัตราการคัดกรองผู้สูงอายุ</p>
<p><i>Project manager ระดับอำเภอ/จังหวัด</i></p> <p>- IT สสอ./สสจ./รพช. - รพ.สต./รพช.</p>		<p>- บันทึก vision2020 ที่จุดตรวจ (รพ.สต./รพช.) - ออกใบวีซ่า VA</p>	<p>- อบรมครู ค. (พยาบาล/paramedics) - คู่มือมาตรฐานการคัดกรอง - Snellen chart - Pinhole - อบรม vision2020 - RAAB Thailand</p>	<p>- อัตราการได้รับการวัด VA ด้วย Snellen chart + pinhole - จำนวนวีซ่า VA</p>
<p><i>ประธาน Service Plan ตาประจำจังหวัด/เขต</i></p> <p>- IT สสจ./รพท./รพศ. - จักษุแพทย์ใน รพท./รพศ.</p>		<p>- บันทึก vision2020 ที่จุดตรวจ/วินิจฉัย - ออกใบวีซ่าผ่าตัด - บันทึกการนัดผ่าตัด/ refer/ผลการผ่าตัด</p>	<p>- อบรมครู ข. (แพทย์/พยาบาล/paramedics) - อบรม vision2020 - RAAB Thailand - Primary eye care for primary physicians</p>	<p>- อัตราผู้ได้รับวีซ่า VA ได้ตรวจโดยทีมจักษุแพทย์ - จำนวนวีซ่าผ่าตัด - ระยะเวลาการคอยผ่าตัด - จำนวนผู้ป่วยต้อกระจกทั้งหมดที่ได้รับการผ่าตัดในจังหวัด - จำนวนผู้ป่วย refer</p>
<p><i>ผู้ตรวจราชการ (เขต)</i></p> <p>- CIO เขต/สสจ./ประธาน Service Plan ตาเขตบริการสุขภาพ</p>		<p>- รพ.ที่บริการผ่าตัด บันทึก vision2020 การผ่าตัด/ผลการผ่าตัด</p>	<p>- Budgeting - ชี้แจงนโยบาย - อบรมครู ก. (แพทย์/พยาบาลเวชปฏิบัติ) - อบรม vision2020 - RAAB Thailand</p>	<p>- จำนวนผู้ป่วยต้อกระจกชนิดบอด - จำนวนผู้ป่วยต้อกระจกทั้งหมดที่ได้รับการผ่าตัดในเขต - Referral data</p>

คำอธิบายแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาตาบอดจากต้อกระจก

1. แนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาตาบอดจากต้อกระจกนี้ เน้นการคัดกรองสายตาในชุมชนในกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงคือผู้สูงอายุ เพื่อค้นหาผู้ป่วยตาบอดจากต้อกระจกที่ตกค้างและนำเข้าสู่ระบบการผ่าตัดโดยเร็ว
2. กลุ่มเป้าหมายการคัดกรองคือผู้มีอายุ 60 ขึ้นไปในทุกสิทธิ์การรักษา คัดกรองปีละ 1 ครั้ง
3. กลุ่มเป้าหมายสำหรับออกวีซ่าผ่าตัด Fast Track คือผู้สูงอายุที่มี blinding VA (แยกว่า 20/400) ที่มีสาเหตุจากโรคต้อกระจก ในทุกสิทธิ์การรักษา และเบิกจ่ายค่าผ่าตัดตามข้อกำหนดของแต่ละสิทธิ์ (ให้ดูตามประกาศหรือระเบียบของแต่ละสิทธิ์ซึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม) สำหรับผู้สูงอายุ non-blinding cataract ที่สมควรผ่าตัดตามข้อบ่งชี้ จะรอผ่าตัดตามปกติ (ไม่เกิน 90 วัน ตามเป้าหมายของ Service Plan) โดยไม่ต้องออกวีซ่าผ่าตัด
4. ผู้ป่วยต้อกระจกที่อายุน้อยกว่า 60 ปี ไม่รวมอยู่ในแนวทางปฏิบัตินี้ ให้ถือเป็นผู้ที่สมควรใจมารับการตรวจรักษาตามระบบปกติ โดยกลุ่มที่มี blinding VA ควรเร่งรัดผ่าตัด Fast Track ส่วน non-blinding VA ที่สมควรผ่าตัดตามข้อบ่งชี้จะรอผ่าตัดตามปกติ
5. ผู้ป่วย blinding cataract ที่ปฏิเสธการรักษา เมื่อเกิดภาวะแทรกซ้อนที่ทำให้เป็นภาวะตาบอดอย่างถาวร จะเป็นภาระกับครอบครัวและชุมชนต่อไป
6. การดูแลหลังผ่าตัดมีความสำคัญไม่น้อยกว่าการผ่าตัด ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับควรแนะนำให้ผู้ป่วยมารับการตรวจเป็นระยะตามนัด
7. ผู้ที่สนใจสามารถเข้าชมวีดิทัศน์แนะนำวิธีการคัดกรองสายตาเบื้องต้นโดยใช้อักษรตัวอี (E) ได้ที่ <https://youtu.be/2Mqp2iOAWPA> และ <http://www.metta.go.th/news-event/video> หรือ search ในเว็บ youtube.com ด้วยข้อความ “สื่อการสอน อสม”
8. Rapid Assessment of Avoidable Blindness (RAAB) หรือ การสำรวจภาวะตาบอดที่หลีกเลี่ยงได้แบบกระชับ คือการสำรวจภาวะตาบอดและสายตาเลือนรางในประชากรอายุ 50 ปี หรือมากกว่า
9. การวินิจฉัยโดยทีมจักษุแพทย์ ทำได้โดยทีมจักษุแพทย์หรือพยาบาลเวชปฏิบัติทางตาของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในพื้นที่รับผิดชอบ โดยทำได้ทั้งในโรงพยาบาลที่มีจักษุแพทย์ หรือหน่วยเคลื่อนที่ โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำพื้นที่เป็นผู้บันทึกข้อมูลหรือตามระบบที่ได้กำหนดในแต่ละพื้นที่
10. หน่วยเสริมการวินิจฉัย และหน่วยเสริมการผ่าตัด คือหน่วยงานให้ความช่วยเหลือในกรณีทีมจักษุแพทย์ในพื้นที่รับผิดชอบร้องขอ ได้แก่ทีมจากโรงพยาบาลของรัฐ/โรงพยาบาลเอกชนในเขต/นอกเขต หน่วยการกุศลทางจักษุวิทยา ฯลฯ
11. ในพื้นที่ที่ไม่สามารถให้บริการวินิจฉัยหรือให้บริการผ่าตัดได้ในเวลาที่เหมาะสม สามารถร้องขอหน่วยเสริมได้เองโดยตรง หรือผ่านสำนักงานคณะกรรมการประสานงานแก้ไขความพิการทางสายตาจากต้อกระจก โดยผู้ร้องขอเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด
12. ผู้ป่วยที่ได้รับวีซ่าผ่าตัด สามารถเข้ารับการผ่าตัดได้ในโรงพยาบาลของรัฐหรือเอกชนที่อยู่ในระบบรับส่งต่อกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้ทุกโรงพยาบาลในจังหวัดหรือภายในเขตเดียวกัน ตามระบบที่ได้กำหนดในแต่ละเขต
13. ในเขตที่ไม่สามารถให้บริการผ่าตัดได้ในเวลาที่เหมาะสม สามารถส่ง referral list ให้คณะกรรมการ Service Plan สาขาตาของแต่ละเขต เพื่อพิจารณาส่งผ่าตัดนอกเขต
14. หากมีปัญหาในการปฏิบัติทุกกรณี ติดต่อสำนักงานคณะกรรมการประสานงานแก้ไขความพิการทางสายตาจากต้อกระจก โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (วัดไร่ขิง) โทรศัพท์ 09-6889-0995 และ 0-3422-5818 ต่อ 5128, 5130 แฟกซ์ 0-34225-421 email : planmetta@gmail.com